

Q.P. Code :37543

[Marks:70]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Answer any **five** Questions
2. **All** Questions carry **equal** marks.
3. Answer of the **two** section should be written in the **same** answer book.
4. The paper will carry **100** marks for **IDOL** student.

Section – I

Q.1 Review the present status of rural development

OR

Explain the objective of Ninth five year plan and discuss the success and failure of this plan

Q.2 Explain the various causes of decline of cooperative sector.

OR

State the various types of cooperative sector in rural area.

Q.3 State the consequences of land acquisition for infrastructure development.

OR

Comment on ‘project affected people’s movement’.

Section – II

Q.4 Explain the concept of land pollution and state the consequences of land pollution

OR

Suggest the various measures for controlling land pollution.

Q.5 Explain the concept of migration and state the causes of migrations.

OR

Explain the causes and consequences of fragmentation of land holding.

Q.6 Explain the nature of Liberalization, Privatization, and Globalization.

OR

Discuss the consequences of new economic policy on agriculture

Q.P. Code :37543

[वेळ: ३ तास]

[गुण:७०]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहा.
4. दूर व अध्ययन संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रश्नात्रिका १०० गुणांची असेल.

विभाग – १

- प्र. १ ग्रामीण विकासाच्या सद्यस्थितीचा आढावा घ्या.
किंवा
नवव्या पंचवार्षिक योजनेची उद्दिष्ट्ये सांगून या योजनेच्या यशापयशाची चर्चा करा.
- प्र. २ सहकारी क्षेत्राच्या अवनतीची विविध कारणे स्पष्ट करा.
किंवा
ग्रामीण भागातील सहकारी क्षेत्राचे विविध प्रकार सांगा
- प्र. ३ संरचनात्मक विकासाची जमिनीच्या संपादनामुळे झालेले परिणाम सांगा
किंवा
भाष्य करा. “प्रकल्पग्रस्तांची लोक चळवळ”.

विभाग – २

- प्र. ४ भू-प्रदूषणाची संकल्पना स्पष्ट करून भू-प्रदूषणाचे परिणाम सांगा.
किंवा
भू-प्रदूषण नियंत्रणासाठी विविध उपाय सुचवा.
- प्र. ५ स्थलांतराची संकल्पना स्पष्ट करून स्थलांतराची कारणे सांगा.
किंवा
धारण क्षेत्राच्या तुकडीकरणाची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र. ६ उदारिकरण खाजगीकरण आणि जागतिकीकरणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
किंवा
नवीन आर्थिक धोरणाचे शेती व्यवसायावर झालेल्या परिणामांची चर्चा करा.
